

Dle rozdělovníku

Spisová značka: KUUK/032115/2024/9/ZD-717
Číslo jednací: KUUK/072502/2024
Vyřizuje/linka: Mgr. Eliška Vinická/vinicka.e@kr-ustecky.cz/881
Datum: 20.05.2024

Rozhodnutí o povolení výjimky ze zákazů dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako orgán státní správy ochrany přírody a krajiny, příslušný dle § 77a odst. 5 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), podle § 56 odst. 1) a 2) písmena a), c), a d) zákona **povoluje** obci Novosedlice, Trnovanská 208/16, 417 31 Novosedlice, zastoupené společností Vodohospodářský rozvoj a výstavba a. s., Nábřeží 4, 150 00 Praha 5 – Smíchov, **výjimku** ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů dle § 50 zákona, na základě žádosti, podané dne 22.02.2024 (doplněné dne 16.04.2024).

Výjimka se povoluje ze zákazů škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje a biotopu zvláště chráněných druhů živočichů uvedených v § 50 zákona, konkrétně:

-ze zákazu rušit, sbírat a přemisťovat, neúmyslně zraňovat a usmrcovat pro druh **ropucha obecná** (*Bufo bufo*);

-ze zákazu rušit, neúmyslně zraňovat a usmrcovat u druhů **slepýš křehký** (*Anguis fragalis*), ***ještěrka obecná** (*Lacerta agilis*), **užovka obojková** (*Natrix natrix*);

-ze zákazu rušit pro druhy ***netopýr večerní** (*Eptesicus serotinus*), ***netopýr vodní** (*Myotis daubentonii*);

a to pro záměr „Revitalizace tůně s vytvořením místa environmentální výchovy – p.p.č. 351, k.ú. Novosedlice“, na pozemku p.p.č. 351, k.ú. Novosedlice.

*druh chráněný podle práva Evropských společenství

Výjimka se povoluje za splnění následujících podmínek:

1. Vypuštění tůně je možné zahájit nejdříve po 15. 8., přičemž tůň musí být vypuštěna nejpozději do 28. 2. běžného kalendářního roku. Během vypouštění bude přítomna odborně způsobilá osoba, stanovená v podmínce č. 7 tohoto rozhodnutí, aby zajistila transfer obojživelníků na pozemek s parcelním číslem 711/1 v k.ú. Novosedlice, na kterém se nachází bývalý rybník Margarinka, který má v současné době charakter tůně. Po vypuštění vody je nutné jeden týden ponechat tůň zcela bez zásahů, aby případní obojživelníci, kteří nebyli odchyceni odborně způsobilou osobou, mohli prázdnou tůň opustit samovolně. Bezprostředně před zahájením dalších prací bude vypuštěná tůň ještě zkontrolována odborně způsobilou osobou.

2. Během odchyty a transferu budou dodržována hygienická pravidla, uvedená v certifikované metodice „Metodika komplexní ochrany obojživelníků v souvislosti s nově se šířícími infekčními nemocemi“ (J. Vojar, V. Baláž, A. Balážová, D. L. Gonzáles, K. Sedlák, 2023), zveřejněné na stránkách ministerstva životního prostředí ČR.
3. Pokud budou stavební práce po vypuštění tůň probíhat v období březen-srpen, musí být staveniště okolí stavebních jam zajištěno mobilní zábranou o výšce 50 cm s cílem zabránění pádů obojživelníků a jiných organismů do výkopových prostorů.
4. Bezprostředně po ukončení prací bude umožněn maximální možný přítok napájecí vody do tůně.
5. Před zahájením prací budou provedena opatření zamezující šíření invazivních druhů rostlin, zejména křídlatky japonské (*Reynoutria japonica*) dle standardu „Likvidace vybraných invazních druhů rostlin (včetně následné péče o lokality)“ zpracovaného AOPK. Až po likvidaci křídlatky mohou být zahájeny zemní práce. Po dokončení revitalizace bude provedena kontrola stavu šíření křídlatky a v případě potřeby budou zahájeny další kroky k její likvidaci.
6. Tůň nebude sloužit k chovu ryb a nebudou zde uměle vypouštěni žádní vodní ptáci.
7. Žadatel zajistí dohled nad dodržováním podmínek tohoto rozhodnutí a zákonných požadavků na ochranu zvláště chráněných druhů při provádění záměru prostřednictvím odborně způsobilé osoby. V rámci odborného dohledu bude monitorován aktuální výskyt zvláště chráněných druhů v místě záměru a bezprostředním okolí, budou prováděny záchranné odchyty ohrožených exemplářů, za účelem minimalizace dopadu na zvláště chráněné druhy bude v případě potřeby operativně upravován harmonogram a organizace prací. O průběhu odborného dohledu a případných opatřeních budou vedeny záznamy, které budou na vyžádání předány orgánu ochrany přírody.
8. Výjimka se povoluje na dobu realizace záměru nejdéle však do 31. 12. 2029.

Účastníci řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu

Obec Novosedlice, Trnovanská 208/16, 417 31 Novosedlice

ODŮVODNĚNÍ

Krajský úřad Ústeckého kraje obdržel dne 22.02.2024 žádost od společnosti Vodohospodářský rozvoj a výstavba a. s., Nábřeží 4, 150 00 Praha 5 – Smíchov, která zastupuje obec Novosedlice, Trnovanská 208/16, 417 31 Novosedlice (dále jen „žadatel“) o povolení výjimky dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), ze zákazů pro výše uvedené zvláště chráněné druhy živočichů.

Dne 08.03.2024 bylo řízení pod sp.zn. KUUK/032115/2024/3/ZD-717 a č.j. KUUK/039824/2024 přerušeno a žadatel byl vyzván k doplnění žádosti. Žadatel následně požádal správní orgán o prodloužení lhůty pro možnost doplnění žádosti. Krajský úřad žadateli vyhověl a řízení po stanovenou dobu přerušil. Žádost byla doplněná dne 16.04.2024.

Dnem podání žádosti bylo zahájeno správní řízení ve věci. Krajský úřad opatřením sp. zn. KUUK/032115/2024/7/ZD-717, č.j. KUUK/059099/2024, ze dne 16.04.2024 oznámil zahájení správního řízení účastníkům řízení a spolkům. Ve stanoveném termínu se do řízení nepřihlásil žádný spolek.

Podle přiložené žádosti je záměrem žadatele obnova areálu tůň a jejího okolí. Cílem stavby je zpřístupnění areálu veřejnosti a vytvoření místa environmentální výchovy a přírodní, udržitelné, relaxační a klidové zóny. Tůň se nachází na pozemku p.p.č. 351 v k.ú. Novosedlice. Tůň se nachází téměř ve finálním stádiu zazemnění a její okolí je silně zarostlé nižší vegetací i vzrostlými stromy. V tůni budou vytvořeny litorální a hlubinná pásma podporující biodiverzitu a biologické funkce tůň. Tímto stavebním záměrem bude tedy stav místního biotopu zlepšen a dojde k posílení jeho stávající biodiverzity.

Žadatel požádal o povolení výjimky ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje a biotopu zvláště chráněných druhů. Konkrétně se jedná o zákazy rušit, sbírat a přemisťovat jedince ropuchy

obecné (*Bufo bufo*). Pro druhy slepýš křehký (*Anguis fragalis*), ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) a užovka obojková (*Natrix natrix*) požaduje žadatel výjimku ze zákazů rušit, zraňovat a neúmyslně usmrctvat. Výjimka ze zákazu rušení je požadována pro netopýra večerního (*Eptesicus serotinus*) a netopýra vodního (*Myotis daubentonii*).

Výjimka dle § 56 zákona je požadována k realizaci výše uvedeného záměru z důvodu veřejného zdraví, v zájmu ochrany volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a jejich přírodního stanoviště a dále pro účely vzdělávání. V zájmu ochrany přírody dojde k obnově a zlepšení stavu přírodního biotopu stávající tůně, která se nachází ve finálním stádiu zazemnění. Zároveň dojde k likvidaci invazních rostlin a ke zvýšení biodiverzity vhodnou výsadbou stromů a keřů a vytvořením litorálních a hlubinných částí ve stávající tůni. V zájmu veřejného zdraví je vytvoření přírodní klidové relaxační zóny přístupné veřejnosti. Pro účely vzdělávání budou v okolí tůně umístěny naučné tabule popisující místní faunu a flóru.

Vzhledem k charakteru stavu a technologii provádění stavby není jiné uspokojivé řešení situace možné – viz příložená dokumentace stavby včetně přírodovědeckého průzkumu a posouzení vlivů realizace záměru z hlediska ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Dle přírodovědecký průzkumu touto stavbou dojde ke zlepšení stávajícího biotopu a dojde k posílení stávající biodiverzity. V tůni budou vytvořeny litorální a hlubinná pásma podporující biodiverzitu a biologické funkce tůně.

Neexistence jiného uspokojivého řešení pak vychází z nutnosti opravit tůň, která se nachází ve finálním stádiu zazemňování. Z ekologického hlediska se jedná o částečné zvrácení probíhající sukcese, která by postupně vedla k zániku stávajícího biotopu. Obojživelníci a plazi budou vodní tůň po realizaci záměru i nadále využívat, a podle projektové dokumentace i biologického posouzení dojde ke zlepšení podmínek pro jejich výskyt.

Podle provedeného průzkumu (Z. Mrlíková, J. Moravec a K. Nepraš, léto 2023) se v místě zásahu vyskytují výše uvedené zvláště chráněné druhy živočichů.

Ropucha obecná se vyskytuje hojně v celém území záměru. K rozmnožování využívá vody nejrůznějšího typu. Ropuchy zimují výhradně na souši v různých zemních úkrytech. Ohroženy jsou zejména nevhodným rybníčním hospodařením, a vysokou mortalitou během jarních a letních migrací kdy se pohybují po silnicích. V rámci záměru bude ropucha ovlivněna manipulací s vodou, skývkou ornice a těžbou sedimentů.

Slepýš křehký upřednostňuje okraje listnatých a smíšených lesů. Na území záměru byl pozorován jeden jedinec na okraji dřevinného porostu podél potoka. Ještěrka obecná upřednostňuje otevřené biotopy s nižší bylinnou vegetací a roztroušenými křovinami a stromy. Osluněná místa často využívá k vyhřívání. Na lokalitě bylo pozorováno několik jedinců tohoto druhu. Užovka obojková upřednostňuje vlhké biotopy v blízkosti vody. Na jaře užovky opouští své zimní úkryty a vrací se do nich až okolo začátku října. Na pozemcích byli pozorováni dva jedinci. Tito plazi mohou být ovlivněni zásahem do biotopu při kácení dřevin a zemních pracích.

Netopýr večerní je synantropní druh vázaný na šterbinové úkryty různých lidských sídel. Loví volně ve vzduchu v zahradách, parcích a kolem okrajů lesa. Netopýr vodní využívá dutiny stromů na stanovištích s rybníky a pomalu tekoucími vodami jako letní úkryty. Zimoviště jsou v jeskyních, štolách, sklepech či ve šterbinách budov. Potravu loví těsně nad vodní hladinou. Oba druhy netopýrů byli na území detekováni pomocí ultrazvukového detektoru. K lokalitě nemají výhradní vazbu, nicméně koncentrace hmyzu nad tůněmi zvyšovala potravní atraktivitu lokality. V důsledku stavebních prací může docházet k jejich rušení.

Z důvodu ochrany obojživelníků během rozmnožování a metamorfózy je třeba tůň vypouštět mimo období rozmnožování a metamorfózy obojživelníků. Během vypouštění v povolených měsících bude moci být většina jedinců bezpečně odchycena a za dodržení potřebných hygienických podmínek (podmínka č. 2), bránícím šíření případných patogenů přenesena do náhradní tůně, stanovené v podmínce č. 1. Zároveň je ponechán dostatečný termín pro následné samovolné opuštění tůně jedinci, které se nepodaří odchytit.

Podmínka č. 1, ve spojení s uloženými podmínkami, týkajícími se vzhledu a dalšího využívání tůně (podmínka č. 6) zajistí zachování místní populace těchto obojživelníků. Opravená tůň zároveň po-

skytne výrazně lepší podmínky pro výskyt těchto druhů a je tedy předpoklad rozvoje stávající populace. V jarních měsících tak může opět dojít k rozmnožení obojživelníků v tůni, neboť tůň bude ihned po opravě napuštěna (podmínka č. 4 tohoto rozhodnutí).

Během odchyty a transferu budou dodržována hygienická pravidla, pro zamezení šíření infekčních onemocnění obojživelníků. Hygienická pravidla jsou uvedena v certifikované metodice „Metodika komplexní ochrany obojživelníků v souvislosti s nově se šířícími infekčními nemocemi“ (https://www.mzp.cz/cz/obojzivelnici_mekkysi_plazi).

Podmínka č. 3 má za cíl ochránit obojživelníky a jiné organismy před pádem do výkopových prostorů.

V okolí tůně je masivně rozšířený invazní druh rostliny křídlatka japonská (*Reynoutria japonica*). Aby se zamezilo dalšímu šíření, je nutné před zahájením stavebních prací křídlatku zlikvidovat. Jak ukládá podmínka č. 5, likvidace musí proběhnout podle standardu vypracovaném AOPK (<https://nature.cz/web/cz/platne-standardy>).

Podmínka č. 6 zakazuje umělé vypouštění vodních ptáků v okolí tůně a využívání tůně k chovu ryb, čímž by se jen zvýšila pravděpodobnost predace obojživelníků a jejich vývojových stádií.

Podmínkou č. 7 je uloženo provádění biologického dozoru pro kontrolu plnění podmínek tohoto rozhodnutí, včetně provedení transferu a dohled nad technickým provedením opravy.

Z důvodu možné změny přírodních poměrů je platnost výjimky omezena na dobu do 31. 12. 2029 (podmínka č. 8).

Zachování místní populace obojživelníků zaručuje výše stanovená podmínka bezzásahovosti v době rozmnožování a metamorfózy.

Krajský úřad se v rámci řízení zabýval otázkou veřejného zájmu na realizaci záměru. Udržování vodní tůně v dobrém technickém stavu je jistě veřejným zájmem. Také sociální hledisko, kterým je v rámci rekonstrukce vytvoření vhodného estetického prvku v obci a také vytvoření místa environmentální výchovy, přírodní udržitelné relaxační a klidové zóny. Tyto skutečnosti jednoznačně naplňují podmínku uvedenou v § 56 odst. 1 zákona k povolení výjimky.

Ještěrka obecná a oba druhy netopýrů jsou zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství. V takovém případě lze výjimku povolit pouze, pokud neexistuje jiné uspokojivé řešení záměru, povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany a existuje důvod v souladu s § 56 odst. 2 zákona.

Jak je zřejmé z výše uvedeného, záměr je realizován za účelem opravy tůně. Cílem je obnova a zlepšení stavu přírodního biotopu stávající tůně. Tůň a její okolí bude rovněž plnit funkci klidové relaxační zóny pro veřejnost a bude složit i pro účely vzdělávání. Jedná se tedy o záměr v zájmu ochrany přírody, veřejného zdraví a vzdělávání veřejnosti.

V případě ochrany zvláště chráněných druhů je cílem dosáhnout a udržet příznivý stav konkrétního druhu. Jakákoli činnost, která by tento cíl měla oddalovat, je z hlediska zákonného ustanovení nepřijatelná. V tomto případě se jedná o zásah, který bude dočasný a po jeho ukončení dojde ke zlepšení podmínek pro řešené druhy. Při jeho realizaci zároveň nedojde k ohrožení druhů na úrovni místních populací.

Správní orgán po posouzení žádosti a prostudování dostupných podkladů dospěl k závěru, že je naplněno ustanovení § 56 odst. 1 a 2, písm. a), c) a d) zákona, kdy je možné povolit výjimku ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů a tuto výjimku povolit.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí mohou účastníci řízení podat podle § 81 správního řádu odvolání, ve kterém se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení k Ministerstvu životního prostředí, a to podáním u Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství. Za počátek lhůty se považuje den následující po dni oznámení rozhodnutí.

Ing. Jarmila Jandová, Ph.D.

vedoucí oddělení ochrany přírody

Rozdělovník

Účastníkům řízení dle § 27 odst. 1 a 2 správního řádu:

- Vodohospodářský rozvoj a výstavba a. s., Nábřeží 4, 150 00 Praha 5 – Smíchov, DS: 4qfgxx3
- Obec Novosedlice, Trnovanská 208/16, 417 31 Novosedlice, DS: 58ua7xq